

Folketingets Retsudvalg
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

13. maj 2013
J.nr. 81911-001

Sekretær: Helle Johnsson

Tlf. (+45) 45 76 62 00
Fax (+45) 45 76 62 07
Mail: kh@mortang.dk
Direkte: 8820 2255

Beslutningsforslag - Undersøgelseskommission

På vegne min klienter Divine Business Solutions ApS og Lisborg Holding ApS retter jeg henvendelse til Retsudvalget i anledning af det foreliggende udkast til "Beslutningsforslag om en kommissionsundersøgelse" på baggrund af mine klienters anmodning herom.

Jeg bemærker, at de ressortområder der er omfattet af den af mine klienter anbefalede uvildige undersøgelse omfatter flere politikredse, flere statsadvokaturer, Rigsadvokaten, og nuværende/tidligere tjenestemænd fra bl.a. Justitsministeriet og Statsministeriet. De myndigheder man således normalt ville anmode om at udføre undersøgelser af disse forhold, de kan således selv være involveret heri. En uvildig undersøgelse af en sag som denne kan kun ske i.h.t. Lov om Undersøgelseskommissioner. En sådan undersøgelse er en forudsætning for at Danmark ikke krænker mine klienters menneskerettigheder, og for at Danmark kan være en Retsstat.

De politianmeldte forhold i forbindelse med denne sag omfatter bl.a. §§ 279-280 samt § 286 St. 2 i Straffeloven, hvorfor forældelsesfristen er på 10 år ifølge § 93 pkt. 3 i Straffeloven. Da de politianmeldte forhold er begået i 2006 og efterfølgende, er der derfor ikke indtrådt forældelse. Jeg skal anbefale, at der træffes afgørelse om en uvildig undersøgelse hurtigst muligt, fordi vitale samfundsinteresser mht. retssikkerhed står på spil. Det vil også være ønskeligt for at forhindre, at yderligere beviser går tabt. Jeg skal her henlede Folketingets Retsudvalg på en række forhold, som det vil være nødvendigt at præcisere i et Beslutningsforslag i.h.t. Lov om Undersøgelseskommissioner (Loven):

Den overordnede opgave for Undersøgelseskommissionen bør fremgå af Beslutningsforslaget. Efter min vurdering bør den være: At Folketinget pålægger regeringen at nedsætte en undersøgelseskommission til hurtigst muligt at gennemføre en uvildig undersøgelse, af politiets og andre myndigheders behandling af politianmeldelser indgivet af Divine Business Solutions

ApS og Lisborg Holding ApS den 17. april 2007 og efterfølgende og forhold relateret hertil herunder Justitsministeriets rolle i forbindelse hermed.

Jeg skal anbefale, at det i Beslutningsforslaget præciseres, at Undersøgelseskommissionen »hurtigst muligt« skal gennemføre den uvildige undersøgelse, hvor det betyder, at hurtig gennemførelse har prioritet frem for omkostninger, hvor begrundelsen herfor er, at vitale samfundsinteresser står på spil.

Det skal præciseres i Beslutningsforslaget, hvad Undersøgelseskommissionens opgaver i forhold til § 4 i Lov om undersøgelseskommissioner skal være. Det anbefales, at Undersøgelseskommissionens opgaver skal omfatte § 4 Stk. 2 og Stk. 4, men ikke Stk. 3. Det vil indebære, at Undersøgelseskommissionen »skal undersøge og redegøre for et faktisk begivenhedsforløb (Stk. 2)« og »foretage retlige vurderinger til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar (Stk. 4)«, men ikke »komme med forslag til sådanne ændringer af love, administrative bestemmelser eller administrativ praksis, som undersøgelsen kan begrunde (Stk. 3)«. Denne afgrænsning anbefales for at begrænse undersøgelsen mest muligt, så den kan gennemføres hurtigst muligt.

Det vil være nødvendigt, at Undersøgelseskommissionen kan afhøre vidner. Det kræver ifølge § 8 i lov om undersøgelseskommissioner, at en dommer er formand for Undersøgelseskommissionen. Det vil være nødvendigt, at Undersøgelseskommissionen kan placere et retligt ansvar. Derfor skal Undersøgelseskommissionen have mindst 3 medlemmer - § 2 Stk. 5 i loven.

Ifølge § 9 i loven har enhver pligt til at udlevere materiale til Undersøgelseskommissionen. Det gælder imidlertid ikke ifølge § 12, hvis det må antages, at der foreligger mulighed for strafansvar for den pågældende - hvilket der efter min opfattelse kan være i denne sag. For at Undersøgelseskommissionen derfor kan sikre udlevering af det materiale, der vil være nødvendigt for dens arbejde, så skal der i Beslutningsforslaget stå, at Undersøgelseskommissionen har bemyndigelse til at fremsætte anmodninger om, at der gennemføres ransagninger for at sikre bevismateriale af betydning for gennemførelse af den uvildige undersøgelse. VKR-Koncernens advokat har på et retsmøde i Sø- og Handelsretten oplyst, at en række af disse beviser nu fysisk er placeret i Østrig, mens det fremgår, at andre beviser er fysisk placeret i Tyskland. VKR-Koncernens advokat har ligeledes meddelt, at de ikke frivilligt vil udlevere disse beviser. Derfor skal Undersøgelseskommissionen også have ret til at fremsætte anmodninger om ransagninger i udlandet.

Med hensyn til indikationer af mulig lækage af informationer til politianmeldte, så er Rigsadvokaten bl.a. blevet gjort opmærksom herpå i skrivelse dateret den 10. november 2010 fra advokat Peter Bang, PLESNER. Tom Lisborg har afgivet forklaring til en politirapport herom til Rigspolitiet i forbindelse med j.nr. SA5-2009-321-0031. Det er ved denne forklaring oplyst, at en ledende person i et aktieselskab har oplyst, at de generelt har fri adgang til oplysning-

ger fra politiet og anklagemyndigheden. Dette aktieselskab har kontor i Danmark, men opererer internationalt. Det er forklaret, at VKR-Koncernen har anvendt dette aktieselskab.

Ifølge § 1 stk. 4 i lov om undersøgelseskommissioner er Folketinget nødt til at vedtage beslutning om en Undersøgelseskommission for, at et Udvalg for Forretningsordenen eller et underudvalg nedsat af udvalget kan udforme bestemmelserne for Undersøgelseskommissionen. Ellers skal Justitsministeriet udforme disse, hvilket i denne sag forekommer stærkt uhensigtsmæssigt, da kommissoriet omfatter en vurdering af forhold i Justitsministeriet.. Jeg skal anbefale, at det præciseres, at Udvalg for Forretningsordenen får ret til uvildig advokatbistand til udformning af kommissoriet for den uvildige undersøgelse, da man ellers må antage at det vil ske af embedsmænd i Justitsministeriet.

For så vidt angår ministre, bør det fremgå, at Undersøgelseskommissionens opgave alene er at undersøge og redegøre for de faktiske omstændigheder, der har relevans for Folketingets egen stillingtagen til spørgsmålet om ministres politiske og/eller retlige ansvar, jf. lovens § 4, Stk. 4.

Yderligere bør det præciseres, at alle tjenestemænd og alle andre offentligt ansatte bemyndiges til frit uden nogen restriktioner af nogen art at afgive vidneforklaring i forbindelse med Undersøgelseskommissionen. Det bør også præciseres, at Undersøgelseskommissionen skal have adgang til alle akter og informationer, herunder trykte og elektroniske, hos alle statslige myndigheder inklusiv politi og anklagemyndigheden.

Tilsvarende bør det fremgå, at Undersøgelseskommission har ret til at anmode særligt sagkyndige om en udtalelse eller om anden bistand, hvor disse sagkyndige omfatter både uvildige efterforskere, advokater, konsulenter, revisorer og specialister i det omfang, som kommissionen selv finder behov herfor.

For at imødegå den offentlige kritik, der har været fremsat af manglende afgræsning af Undersøgelseskommissioner, så skal jeg anbefale, at der foretages en klar præcisering af den uvildige undersøgelse, som Undersøgelseskommissionen omfatter svarende til bilag 1-3. I bilag 1 er vedlagt de formuleringer jeg vil anbefale som Beslutningsforslaget kommer til at omfatte for, at den bliver i stand til at udføre sit arbejde. I bilag 2 er vedlagt anbefaling til opgaver, der bør indgå i kommissorium for den uvildige undersøgelse. I bilag 3 er vedlagt anbefaling til delrapporteringer, som det anbefales, at den uvildige undersøgelse foretager.

Med venlig hilsen

Kim Håkonsson

Bilag 1: Formuleringer til præcisering i.h.t. Lov om Undersøgelseskommissioner

Den uvildige undersøgelse skal ske i henhold til flg. punkter:

- 1) Undersøgelseskommissionen skal i overensstemmelse med § 4, stk. 2, og stk. 4 i lov om undersøgelseskommissioner undersøge og redegøre for det faktiske begivenhedsforløb og beslutningsprocesser omfattet af kommissoriet, og foretage en retlig vurdering til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar for forhold omfattet af kommissoriet.
- 2) Da undersøgelseskommissionen skal foretage en retlig vurdering skal den have mindst 3 medlemmer. Et af medlemmerne af undersøgelseskommissionen skal være dommer, for at kunne opfylde betingelserne i §§ 8-10 i lov om undersøgelseskommissioner om vidnepligt og anden oplysningspligt. En dommer skal derfor også være formand for undersøgelseskommissionen i.h.t. § 2 stk. 4 i lov om undersøgelseskommissioner.
- 3) For så vidt angår ministre, vil undersøgelseskommissionens opgave alene være at undersøge og redegøre for de faktiske omstændigheder, der har relevans for Folketingets egen stillingtagen til spørgsmålet om ministres politiske og/eller retlige ansvar, jf. lovens § 4, stk. 4.
- 4) Undersøgelseskommission har ret til at anmode særligt sagkyndige om en udtalelse eller om anden bistand, hvor disse sagkyndige omfatter både uvildige efterforskere, advokater, konsulenter, revisorer og specialister i det omfang, som kommissionen selv finder behov herfor. Yderligere skal det fremhæves, at undersøgelseskommissionen har ret til selv at vælge den sekretariatsbistand og anden praktisk bistand, som den ønsker stillet til rådighed. Undersøgelseskommissionen skal tillige kunne anmode om, at myndigheder i udlandet bistår med forhold i denne sag.
- 5) Undersøgelseskommissionen skal have adgang til alle akter og informationer, herunder trykte og elektroniske, hos alle statslige myndigheder inklusiv politiet og, anklagemyndigheden. Det omfatter desuden personaleakter for statsligt ansatte, i det omfang undersøgelseskommissionen selv finder behov herfor. Det omfatter også, at undersøgelseskommissionen har fuld adgang til alle akter hos SKAT af betydning for de indgivne politi-anmeldelser.
- 6) Undersøgelseskommissionen skal have kompetence til selvstændigt at indkalde og afhøre alle de vidner som den ønsker under vidneansvar, samt at alle tjenestemænd og alle andre offentligt ansatte bemyndiges til frit uden nogen restriktioner af nogen art at afgive vidneforklaring i forbindelse hermed, og at afgivne vidneforklaringer skal protokolleres. Embedsmænd og offentligt ansatte fra ministerier som ikke er direkte omfattet af den uvildige undersøgelse, de kan således også afhøres som vidner. Afhøring af vidner ønskes foretaget i fuld offentlighed, hvor det omfatter, at de kan transmitteres i TV.
- 7) Undersøgelseskommissionen bemyndiges til at kunne anmode om, at der gennemføres ransagninger for at sikre bevismateriale af betydning for gennemførelse af den uvildige undersøgelse, hvilket også omfatter ret til at fremsætte anmodninger om ransagninger i udlandet.

- 8) Undersøgelseskommissionen har ret til uhindret at udlevere kopi af akter, data og informationer til forurettede uden at disse anonymiseres, hvis det skønnes, at det kan fremme undersøgelseskommissionens arbejde.
- 9) Undersøgelseskommissionen har ret og pligt til at informere regeringen og Folketingets Retsudvalg, hvis undersøgelseskommissionen bliver opmærksom på utilbørlig påvirkning af undersøgelseskommissionens arbejde. Undersøgelseskommissionen kan indstille til regeringen, at tjenestemænd suspenderes eller overflyttes til andet arbejde, mens den uvildige undersøgelse pågår. Folketingets Retsudvalg skal samtidigt informeres herom.
- 10) I overensstemmelse med lov om undersøgelseskommissioner § 1, stk. 4, sker den fornødne nærmere udformning af bestemmelserne om kommissionens opgaver og sammensætning, udover det her angivne, i samråd med Udvalget for Forretningsordenen eller et underudvalg nedsat af udvalget. De områder der skal indgå i kommissoriet for den uvildige undersøgelse er anført nedenfor. Beslutningsforslaget omfatter, at Udvalget for Forretningsordenen eller dette underudvalg nedsat af udvalget, de har ret til uvildig advokatbistand til udformning af kommissoriet for den uvildige undersøgelse.

Bilag 2: Anbefaling af opgaver der bør indgå i kommissorium for den uvildige undersøgelse

Kommissoriet for den uvildige undersøgelse skal omfatte nedenstående opgaver:

1. Om der er tilgået Folketingets Retsudvalg såvel urigtige som vildledende og mangelfulde/inadækvate oplysninger ved besvarelsen af spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg til Justitsministeriet om denne sag.
2. Om der er sket en utilbørlig påvirkning af sagsbehandlingen hos politiet og anklagemyndigheden, eller en positiv særbehandling af de politianmeldte. Herunder om formålet har været at forhindre, at de indgivne politianmeldelser blev efterforsket og retsforfulgt objektivt korrekt. Det omfatter gennemførelse eller undladelse af efterforskning i form af afhøringer, opkaldslistes, ransagninger og sikring af beviser, eller beslutninger mht. at rejse sigtelser, at indstille efterforskning eller at opgive påtale. Herunder om der er blevet foretaget nødvendige tiltag til at sikre, at de politianmeldte personer ikke har kunnet afstemme deres forklaringer. Hvis beviser mod de politianmeldte i denne sag er gået tabt, ønskes afdækket den mulige betydning heraf. Hvis efterforskningen i perioder er blevet indstillet, ønskes behandlet om beslutninger herom har været objektivt korrekt gennemført og begrundede.
3. Om der er foregået en objektiv korrekt behandling af de indgivne politianmeldelser, hvilket bl.a. omfatter den efterforskning og behandling, som hhv. politiet og anklagemyndigheden har udført eller burde have udført i anledning af de indgivne politianmeldelser, klager og klageskrifter.
4. Om politiet eller anklagemyndigheden har begået ansvarspådragende fejl ved behandling af de indgivne politianmeldelser, klager eller klageskrifter, eller afgivelse af udtalelser samt konsekvenserne heraf, og om det offentlige har et juridisk erstatningsgrundlag i forbindelse hermed. Det omfatter en vurdering af anmelders mulige tab i forbindelse hermed bl.a. baseret på den forudsætning, at anmelder ville have været i stand til at finansiere at gøre krav gældende herom ved de ordinære domstole.
5. Årsagerne til de forhold, som giver anledning til undren ved politiets og anklagemyndighedens behandling. Det omfatter henvendelser fra anmelder herom, og problemer der er af generel karakter for politiet og anklagemyndigheden. Der er udarbejdet en skrivelse af anmelders advokat, dateret den 7. november 2008, til Justitsministeren vedr. forhold, der giver anledning til undren mht. politiets behandling af sagen, og hvor Justitsministeriet efterfølgende har modtaget yderligere informationer herom, samt informationer om yderligere forhold.
6. Årsagerne til, at sagen, trods talrige rykkere fra anmelder, har kunnet henligge i 3-4 år, hvor der kun er rejst sigtelse mod en af hovedmændene og uden, at der alternativt er opgivet påtale. Herunder om sagens forsinkelse er relateret til spørgsmålet om sagens rette værneting, eller om det har været en uberettiget forhaling. I bekræftende tilfælde hvor stor en del af behandlingen, der er medgået til dette spørgsmål, samt årsagerne til at spørgsmålet om rette værneting ikke har kunnet afgøres indenfor få dage.

7. Om der bevidst er søgt at undgå at fremskaffe beviser for forhold i sagen, fordi dette kunne nødvendiggøre afgørelser i sagen, der var uønskede på trods af, at disse forhold var strafbare eller i strid med Retsplejeloven.
8. Om den lange behandlingstid har medvirket til at reducere mulighederne for at efterforske sagen på betryggende vis, og om den skyldes behandlingsfejl fra politiet eller anklagemyndigheden.
9. Om politiet og anklagemyndigheden har haft de fornødne ressourcer både mht. kapacitet, kvalitet af udført arbejde, faglig og ledelseskompetence, samt vilje og prioritering, til at behandle de indgivne politianmeldelser objektivt korrekt.
10. Om mulige relationer hos de politianmeldte til ansatte hos politiet, anklagemyndigheden og beslutningstagere har haft indflydelse på forhold i denne sag.
11. Om de politianmeldte eller rådgivere for de selskaber, som de har været ansat i, ulovligt har fået adgang til beviser, vidneforklaringer eller andre informationer i denne sag.
12. Om den lange behandlingstid, eller de forhold som er omfattet af den uvildige undersøgelse, har haft indflydelse på den aktindsigt og meraktindsigt i.h.t. Retsplejelovens § 41g, som anmelder hhv. har fået og ellers burde have fået i sagerne vedr. de indgivne politianmeldelser, samt i bekræftende tilfælde betydningen heraf.
13. Om de politianmeldte har anvendt og videregivet software, som de har opnået på utilbørlig vis, og som de ikke havde ophavsret til. Herunder om det er i overensstemmelse med den eksisterende lovgivning, at politiet og anklagemyndigheden ikke konfiskerer denne software på trods af anmodning herom fra anmelders advokat.
14. Hvis anmelder ikke har modtaget den aktindsigt anmelder har krav på, eller politiets efterforskning burde være gennemført hurtigere, eller politiet og anklagemyndigheden har truffet forkerte afgørelser, eller der burde have været gennemført straffesager, så ønskes en redegørelse for, hvilken konsekvenser dette har haft, herunder eventuelle konsekvenser af, at anmelder som følge heraf ikke har haft adgang til beviser af betydning for civile sager.
15. Om anmelder med den nuværende lovgivning har et retskrav på adgang til alle beviser af betydning for at civile krav relateret til de politianmeldte forhold, svarende til de beviser som politiet kunne have sikret ved gennemførelse af ransagninger. Herunder betydning af at disse planlagte ransagninger ikke er blevet gennemført.
16. En delrapportering om hvorvidt anmelder i perioden efter den 1. maj 2009 og til og med fremsættelsen af dette beslutningsforslag har modtaget den aktindsigt og meraktindsigt, som anmelder har krav på fra hhv. Rigsadvokaten, statsadvokaturer og Politikredse i forbindelse med anmodninger om aktindsigt, herunder anmodninger om aktindsigt til brug for supplerende bemærkninger til klageskrift til Rigsadvokaten. Det omfatter, at anmelder hurtigst muligt får aktindsigt og meraktindsigt i alle de akter og journalister, som anmelder ikke allerede har fået aktindsigt i, men som det i.h.t. gældende lovgivning var lovligt, at give anmelder aktindsigt i, herunder akter som anmelder burde have fået aktindsigt i til brug for klageskrifter til statsadvokaturer og Rigsadvokaten.

17. Om der kan rejses berettiget tvivl om, hvorvidt Rigsadvokatens afgørelse dateret den 4. januar 2012 var objektivt korrekt mht. »at der ikke foreligger oplysninger om forhold, der vil kunne medføre, at de anmeldte personer eller selskaber vil kunne retsforfølges til straf«, som begrundelse for at opgive sigtelsen mod en af de politianmeldte og at stoppe efterforskningen. Samt om der kan rejses berettiget tvivl om afgørelsen fra Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland dateret den 24. januar 2012 om ikke at indlede efterforskning, herunder ikke at sikre opkaldslistor samt om ikke at kritisere politiets dispositioner. Hvis undersøgelseskommissionens vurdering er, at der kan rejses tvivl om disse afgørelser, så ønskes en delrapportering hurtigst muligt med vurdering af, hvorvidt der er indtrådt forældelse med hensyn til retsforfølgelse af de politianmeldte, eller om retsplejeloven forhindrer, at de bliver sigtet, samt om det vurderes at være muligt at sikre beviser af betydning herfor som ikke allerede er gået tabt.

Bilag 3: Anbefaling til delrapporteringer som den uvildige undersøgelse bør foretage

1. En delrapportering, hvis undersøgelseskommissionen finder, at der er indcier der kan berettige, at der indgives politianmeldelser mod fysiske og juridiske personer i tilfælde af, at der konstateres mistanke om, at strafbare forhold er årsag til mulig utilbørlig påvirkning af politiets og andre myndigheders behandling af de indgivne politianmeldelser. Dette skal ske for at undgå at retsforfølgelse af disse forhold forældes.
2. En delrapportering af de omkostninger Divine Business Solutions ApS har haft i perioden fra og med den 1. maj 2007 til og vedtagelsen af dette beslutningsforslag til indgivelse af de fremsendte politianmeldelser og i forbindelse med politiets, anklagemyndighedens, og Justitsministeriets og Folketingets behandling af forhold relateret hertil. Omkostninger ønskes fastlagt med tillæg af renter beregnet i.h.t. renteloven. Omkostningerne omfatter udgifter til advokatbistand, revisorerklæringer, eksterne IT-specialister samt lønudgifter til én medarbejder uanset om Divine Business Solutions ApS har haft likviditet til at afholde lønomkostningen fra og med den 1. maj 2007.
3. En delrapportering af de omkostninger, som det forventes, at anmelder vil blive påført ved gennemførelsen af denne undersøgelseskommission. Disse omkostninger skal opgøres, som differencen mellem de omkostninger, der kan refunderes i.h.t. lov om undersøgelseskommissioner, og de omkostninger som anmelder antager, at det vil være nødvendigt at afholde herudover, hvis anmelder effektivt skal være i stand til at kunne medvirke til undersøgelseskommissionens arbejde. Opgørelsen skal baseres på, at anmelder er i stand til at afholde disse omkostninger.
4. En delrapportering om, hvorvidt det, uden at det offentlige erkender et erstatningsansvar, er muligt for det offentlige, at indgå en aftale med anmelder om suspension af forældelsesfrister af økonomiske krav fra anmelder i forhold til det offentlige relateret til de forhold, som den uvildige undersøgelse omfatter, indtil 6 måneder efter, at både undersøgelseskommissionen har foretaget sin rapportering, og straffesager i anledning af de indgivne politianmeldelser er afsluttet, eller endelig beslutning om påtaleopgivelse foreligger.
5. En delrapportering om, hvorvidt størrelsen af det offentliges mulige erstatningsansvar overfor anmelder, kan reduceres ved at bistå anmelder med at afholde omkostninger, så anmelder bliver i stand til at gennemføre civile krav overfor tredjepart, så at disse krav ikke forældes. Delrapporteringen herom skal baseres på den antagelse, at anmelder vil være i stand til at finansiere gennemførelse af et eventuelt erstatningskrav overfor det offentlige.
6. Hver af de angivne delrapporteringer fra Undersøgelseskommissionen skal udarbejdes hurtigst muligt, og hver af dem skal fremsendes både til regeringen og til Folketingets Retsudvalg.